

SULEQATIGIISITSISUT
SAMARBEJDSPARTIET

EM 2018/104
Tillie Martinussen
18. oktober 2018

(Medlem af Inatsisartut, Steen Lyng)

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at tage kontakt til den danske regering med henblik på at udvirke en ændring af § 20, stk. 2, i Kriminallov for Grønland, således at overtrædelser, eller nærmere angivne alvorlige overtrædelser, af lovens § 99 om ærefornærmelse skal være undergivet betinget offentlig påtale.

(Tillie Martinussen, medlem af Inatsisartut, Samarbejdspartiet)

I 2014, blev en skærpelse af reglerne i Danmark, undersøgt med henblik på en styrket retsstilling for mennesker der risikerede eller havde tabt et hverv, som følge af chikane og forfølgelse.

Da lovgivningen allerede efterlod en sådan hjemmel til vedkommende der oplevede dette, altså en skærpet efterprøvelse, der kunne indgives til politiet efter efterprøvelse af sagen i det civile, fandt man ikke grund til at stramme retsstillingen yderligere.

Der er et behov for balance mellem at f.eks. offentlige personer har en udvidet tålsgrænse, som følger de udvidede magtbeføjelser, og samtidig et behov for at kunne beskyttes mod de stigende tendenser til, at udbasunere trusler og ærekrænkende udtalelser online.

Lovgivningen er genstand for en gen-granskning i fht. sociale medier i Danmark, og her er strafferådets anbefalinger umiddelbart at lade den hvile som den er, da sproget i lovgivningen allerede efterlader vid mulighed for, at rejse påtale, herunder hvad der sigtes mod, i nærværende forslag.

Dog debatteres det, hvorvidt man skal tydeliggøre, at sociale medier m.fl. tydeligere skal omfattes af lovgivningen, rent sprogligt.

Det synes vi bestemt er en god idé.

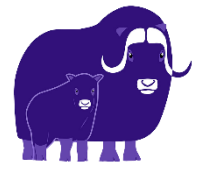
Amnesty Internationals undersøgelse fra 2017, viser, at kvinder i det offentlige rum chikaneres ganske meget mere end deres mandlige modparter.

Således oplever hver 5. danske kvinde vold og chikane online. Globalt set er det 1 ud af 3 kvinder der oplever vold og chikane online, og får dermed krænket deres menneskerettigheder.

Amnesty undersøgte endvidere politikere fra lokalpolitik i Danmark, og fandt, at de alle var genstand for chikane, seksuelle krænkelser online, trusler om vold, trusler om vold – og løfter om at denne opgivedes hvis de gav krænkerne en seksuel tjeneste, eller trusler om voldtægt og genstande for forfølgelse online, og gentagne generende og nedsættende bemærkninger der antog form af chikane.

Således mener Amnesty at ytringsfriheden for kvinder globalt set trues af dette fænomen.

Særligt kvinder der udtaler sig om ligestilling, vold eller seksuel vold, eller havde en anden etnisk baggrund

SULEQATIGIISITSUT
SAMARBEJDSPARTIET

– oplevede chikane af forskellige slags, pba. de udtalte sig.

En tredjedel af disse kvinder, oplevede akut stress, angst og frygt for deres sikkerhed som følge deraf.

Der lægges bl.a. således an til, at stramme sexkrænkelser på nettet med op til 4 gange så hårde straffe, ligesom straffen for trusler strammes. Det er en ganske god idé, at der gives hjemmel til, at den slags sager giver anledning til offentlig påtale, selv om det er muligt allerede i dag.

Der findes ligeledes paragraffer i straffeloven, chikane, trusler og stalking, som kan anvendes tillige til at bekæmpe dette.

Det ville være en fin signalværdi, og man bør afsøge grænserne for at tage dette med i lovgivning.

Straffelovrådet i Danmark, fandt grund til at stramme straf for seksuelle krænkelser online, på baggrund af en stribe sager hvor hævnporno og seksuelle krænkelser online finder deres udbredelse.

I den omtalte undersøgelse, antog 45 % af krænkelserne form af kvindehad eller sexismen, 19 % involverede trusler af fysisk eller seksuel karakter, 67 % af truslerne kom fra helt fremmede, 36 % af de truede oplevede stress eller panikanfald, 44 % af de truede oplevede søvnproblemer og 27 % af ofrene oplevede perioder med koncentrationsbesvær.

Der var tale om gentagen chikane, forfølgelse, seksuelle billeder tilsendt uønsket, indirekte eller direkte trusler om seksuel vold, og vold. Ligeledes oplevede en del at trues på deres familie, liv eller lignende.

De sociale medier, er et offentligt rum, og det ser vi i en stribe arbejdsmarkedssager herhjemme. Din væg på Facebook er f.eks. allerede betragtet som et offentligt rum, ligesom kommentarer der er synlige for offentligheden, eller dem der følger dig på Instagram, Twitter og i kommentarfelter div. steder er at betragte ligesådan.

i nuværende lovgivning, er det kun er private, private forhold der udbasuneres man tolker direkte som ærekrænkende, og som er undergivet lov om privatliv, medmindre man kan godtgøre, at en sådan med rimelig grund, kan forlanges unddraget af offentligheden.

Ligeledes sonderer bestemmelserne mellem, om man taler om ting i fortrolighed, om der diskuteres noget bag lukkede døre, eller i mindre kredse, ligesom en række andre forhold som præcedens har udvist, særligt når antagelsen har været, at udtalelsen ikke nåede videre.

Der lægges ligeledes vægt på, om der er afgivet ærekrænkende forhold udgivet offentligt, hvilket i dag jf. Strafferådets mening, også indbefatter sociale medier og elektroniske aviser m.fl.

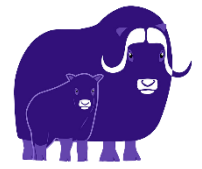
Således har ytringsfriheden en balance, og her fattes en vis modvægt rent lovgivningmæssigt.

Ligeledes reguleres ærekrænkelser i presselovgivning, persondatalovgivning og flere andre tilstødende lovgivninger, der underlægger udgivere en meget stor byrde for, ikke at videregive krænkende materiale, men som dog balanceres af nogle vidnefritagelser, og retten til beskyttelse af deres kilder, ligesom kilder kan antage anonymitet, hvis særlige forhold – med presse-etikken in mente – taler herfor.

Ligeledes kan man i Danmark straffes for, at videregive fortrolige oplysninger, balanceret dog af, at undtaget er typisk oplysninger af åbenbar almen interesse, eller for at varetage egen eller andres tarv.

Særligt om massemedier diskuteres klageinstanser, ligesom at frarøves muligheden for genmæle, diskuteres som genstand for indlemmelse i en evt. skærpet lovgivning.

En skærpelse som Naalakkersuisut i deres svarnotat også henleder opmærksomheden på, stadig pågår, og

SULEOATIGIISITSUT
SAMARBEJDSPARTIET

er genstand for ændringsforslag, betænkninger, rådgivning af instanser og retssamfund, samt diskussioner om grundlæggende præcedens, og tolkning af paragrafferne – herunder daterende tilbage til den oprindelige mening, samt afgørelser og domfældelser der anviser tolkningsretning.

Således er der endnu ikke fundet anledning til, at ændre i den lovgivning der findes i Danmark, da der både findes mulighed for at tolke lovgivningen og efterprøve retsstillinger af den i nærværende forslag nævnte karakter, samt af en mere vidtgående definition.

Således vægtes både hensyn til offentligheden, tilstødende lovgivning, overlappende eller allerede

regulerende lovgivning, bevisbyrde, fortroligheds-antagelse, samt andre fornuftige indspark, samt efterprøvelse af lødigheden af indgivelse af søgsmål om ærekrænkelser, og disses gang på jord, inden politi og domstole involveres i sådanne sager.

Det er god fornuft at bagatelgrænser indføres, således vort politi og domstole ikke oversvømmes af diverse knap så lødige tvister.

Det handler altså om at finde en balance, der indbefatter de nye medier.

Men seksuel vold, eller køns vold online er genstand for megen debat lige nu, og bør derfor være genstand for skærper. I det foreliggende forslag, er det ikke mere præcist sagt, hvilke paragraffer der søges tale om, hvorfor vi tilslutter os Naalakkersuisuts anbefaling.

Det finder vi ganske fornuftigt for retsstillingen, da denne type sager netop kan anvendes til det formål, de sager taler for bør straffes.

Således kan offentlig påtale allerede indgives ved skærpene omstændigheder, og præcedens gives efterhånden som vi oplever disse sager, og allerede har oplevet dem.

Populært sagt skal ytringsfriheden, og almindelige forhold vejes op imod forfølgelse og chikane, ligesom påtaler af kriminel karakter indgives ved anmeldelser, og ved efterfølgende undladelse af domfældelse kan straffes med betaling af retssags samlede økonomiske byrder, og andre forebyggende foranstaltninger.

Således har debatter om indskrænkning af ytringsfriheden, og indsnævring af det enkelte individs frihed til at udtrykke sig, været sat op imod beskyttelse af magthavere, enkeltpersoner, firmaer og medier af forskellige slags i det internationale samfund, i Danmark, og i diverse både etiske og retslige instanser i ovenstående lande.

Vi læner os samtidig op ad Naalakkersuisuts anbefaling om, at afvente principielle afgørelser i Folketinget, inden vi vedtager lovgivning der svækker retsstillingen for individer, eller styrker samme for magthavere, uden en saglig og uvildig efterprøvelse, med alle de instanser de har til rådighed i Danmark, som Strafferådet med flere.

Da området endnu ikke er hjemtaget, tilslutter vi os ligeledes at afvente skærperne i dansk lovgivning, og tilslutter os derfor Naalakkersuisuts svarnotat.

Med disse ord, sender vi nærværende forslag til behandling i relevant udvalg, og håber på en grundig redegørelse.